

eksperimentere i Retning af Nedsættelser, der meget let kunne faa til Følge, at det blev blodig Uret baade mod Arbejderne og Fabrikkerne og til største Skade for vort Land.

Jeg er — og det skal jeg slutte med — saa langt fra at være særlig begejstret for Fabrikslivet og at finde det som det sundeste og lykkeligste, tværtimod, hvis man kunde finde en Maade at producere paa, hvorved man i Danmark kunde faa Gavn af Civilisationens Fremskridt og Opfindelser og skabe den Kapital, som ethvert Land har behov for at kunne bestaa — kan man indføre, maa man ogsaa kunne udføre — og skaffe Landets Børn det tilstrækkelige Brød ved en anden produktiv Virksomhed end ved Fabrikslivet, er der ingen, der kan ønske det mere end jeg, og det er saa temmeligt klart, at f. Eks. i politisk Henseende hvorfor skulde Folk fra mit Stæde ønske Fabrikslivet udviklet? Det gavner tilvisse ikke det Parti, jeg tilhører. Men det kan ikke hjælpe, man modsætter sig det, naar det nu en Gang er blevet en bydende Nødvendighed, at man maa frem ad den Vej over hele Verden. Det er ganske rigtigt, hvad Tscherning i sin Tid udtalte, at efterhaanden som Kommunikationsforholdene udvikle sig, og Landbrugsprodukterne gaa ned i Pris, maa ethvert Land, ogsaa et agerdyrkende Land, mere og mere komme ind paa Industri, for ikke at blive et fuldstændigt forarmet Land og byde Smaafolk som eneste Udvej for at komme igennem Livet at drage ud af Landet. Man maa derfor, om jeg saa maa sige, bide i det sure Æble og finde sig i, at det nu en Gang er den Vej, Udviklingen gaar, og vi kunne ikke standse den. Men naar det er Tilfældet, finder jeg det ogsaa forkasteligt, at man af Mistillid, Uvilje og andre Grunde, som ikke have tilstrækkelig Berettigelse, prøver paa at eksperimentere med Haandværk og Industri paa en saadan Maade, som det dog faktisk er sket. Ved det Forslag, som nu her ligger paa Tingets Bord, prøver man paa, om man ikke kan komme ned der og der i det Haab, at det gaar vel nok.

Jeg maa nu tilstaa, at jeg kunde have ønsket, at den højtærede Konseilspræsident, da han i Gaar talte, havde noget bestemtere taget Afstand fra dette Forslag og noget bestemtere havde accentueret, at han holdt paa det Forslag, som fremkom fra Flertallet i Toldkommissionen, og som var den forrige Regerings Forslag, og særlig kunde jeg ønske at faa at vide af den højtærede Konseilspræsident, om han, naar

han, jeg vil ikke sige anbefalede men dog slog noget paa, at man maaske kunde enes midt imellem — jeg tror det var Tankegangen — mellem det, der den Gang kom frem, og det, der nu ligger for, da tænkte paa Totalsummen, paa det hele Resultat, paa den finansielle Side af Sagen, eller han tænkte paa de Toldsatser, der særlig angaa de omtvistede Beskyttelsespunkter; thi skulde det sidste være Tilfældet, er jeg rigtignok af den Formening, at vi vilde være kørte ubehjælpelig fast, hvis Meningen er, at man fra anden Side vil holde paa disse Satser. Jeg indrømmer villigt, at det er en Skønssag, hvor meget Industri og Haandværk kan undvære til Beskyttelse, men den højtærede Konseilspræsident vil vistnok ogsaa indrømme mig, at netop, naar der er tale om et Skøn, ere de paa den sikre Side, som holde paa det bestaaende. Man maa altid, naar der er Tale om Skønssager, være meget forsigtig med at gøre større Forandringer bort fra det bestaaende.

Der blev af et Medlem i det andet Ting, som var i Mindretallet i Toldkommissionen, men i Flertallet i det andet Ting, udtalt, at man ved Bestemmelsen om Beskyttelsesgrænsen havde bevæget sig paa Grænsen eller, som han udtrykte sig, havde bevæget sig der, hvor man mente, det godt kunde passere, og det, der er sket siden den Tid af Indrømmelser, er ikke af den Beskaffenhed, at det kan gøre os trygge i Retning af, at det kan passere os, der have et andet Syn i den Henseende, end det kan antages, han har. Jeg vil derfor sige: hvad skulde bringe os til at gaa ind paa et Skøn, hvor vi kunne alvorlig frygte for, at det kan medføre Kalamiteter for en stor Del af Haandværket og Industrien. Af hvilken Grund skulde vi gøre det? Jeg kan ganske slutte mig til hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) i Gaar, at det er dog et uangribeligt Standpunkt at stille sig paa, naar vi sige: Vi ere i en protektionistisk Periode, og vi forlange derfor af dem, der ville gaa den modsatte Vej, at de skulle bevise Nødvendigheden eller i alt Fald Gavnligheden deraf.

Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) udtalte, at der var gjort saa mange Indrømmelser fra Folketingets Side. Jeg maa da sige, at det kan ikke kaldes Indrømmelser, at man opgiver en Fortoldningsmaade, som er opgivet alle andre Steder i Europa, og det kan ikke kaldes Indrømmelser, at man gaar en lille bitte Smule — ikke meget — mindre frem